

Gündüz oruca niyet edilebilir mi? Niyetin dille olması şart mıdır?

Soru: Gündüz oruca niyet edilebilir mi? Niyetin dille olması şart mıdır?

Cevap

Oruçlar niyetin zamanı açısından gecedan niyet edilmesi şart olanlar ve gündüzün tam ortası olan kaba kuşluğa kadar niyet edilebilenler olmak üzere iki kısımdır. Bütün oruç çeşitlerinde niyetin esas vakti gece olmakla beraber en faziletli vakit imsak anıdır.¹ Bununla birlikte farz², muayyen nezir³ ve nafil oruçlarda⁴ imsaktan sonra orucu bozacak bir davranış içerisinde olunmaması şartıyla kaba kuşluğun öncesine kadar niyet geçerlidir.⁵

Kaza, kefarete veya gayri muayyen nezir⁶ oruçlarına ise mutlaka gecedan niyet edilmelidir.⁷

Niyette asıl olan dille telaffuz değil, kalple oruç tutmaya niyet etmektir. Fukaha sahura kalkmanın da niyet olarak sayılacağını ifade etmektedir.⁸ Bununla birlikte kalpteki niyeti dil ile telaffuz etmek ulemanın âdetidir.⁹

1. Zeynüddîn b. İbrâhîm b. Muhammed el-Mısırî İbn Nuceym, *el-Bahru'r-Râik Şerhu Kenzi'd-Dekâik* (Dâru'l-Kütübü'l-İslami, ts.), 2/279.

2. Ramazan orucu

3. Belirli bir günde oruç tutmayı adamak suretiyle kişiye vacip olan oruçlar

4. Pazartesi-perşembe, Hz. Davud (a.s), Şaban'ın 15.günü, Arefe günü oruçları gibi

5. Alâüddîn Ebû Bekr b. Mes'ûd b. Ahmed el-Kâsânî, *Bedâiu's-sanâi' fî tertîbi's-şerâi'* (Beyrut: Daru'l-Kütübü'l-İlmiyye, 1986), 2/85; Ebû Bekr Şemsü'l-eimme Muhammed b. Ebî Sehl Ahmed es-Serahsî, *el-Mebsûṭ* (Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 1993), 3/62.

6. Herhangi bir gün tayin etmeksizin tutmayı adayarak kendisine vacip kıldığı oruçlar

7. Ebü'l-Hasen Burhânüddîn Alî b. Ebî Bekr b. Abdilcelîl el-Fergânî el-Mergînânî, *el-Hidâye şerhu bidâyeti'l-mübtedî* (Sind: el-Büşra, 2021), 1/339; es-Serahsî, *el-Mebsûṭ*, 1/163.

8. et-Tahtâvî, *Hâşiye 'alâ Merâḳi'l-felâḥ* (Beyrut – Lübnan: Dâru'l-kütübü'l-İlmiyye, 1997), 642.

9. Heyet, *el-Fetâva'l-Hindiyye* (Daru'l-Fikr, 1310), 1/195.